

KONGRES HISTORYKÓW KONSPIRACJI NIEPODLEGŁOŚCIOWEJ

„25 lat niezależnych badań nad konspiracją niepodległościową 1939–1945. Ludzie, instytucje i wydarzenia”

Toruń, 12–13 XI 2015 r.

PROGRAM

12.11.2015 (czwartek)

8.45 Złożenie kwiatów na grobie gen. Elżbiety Zawackiej (cmentarz Św. Jerzego, ul. Gałczyńskiego)

Przejazd autokarem spod cmentarza Św. Jerzego (ul. Gałczyńskiego) do Collegium Humanisticum UMK (ul. Bojarskiego 1)

Aula w Collegium Humanisticum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (AB 1.22)

9.15 Koncert pieśni patriotycznych (Chór Zespołu Szkół Muzycznych im. Karola Szymanowskiego w Toruniu)

9.30 Otwarcie sesji (Jan Wyrowiński)

Przemówienia Gości

9.50–10.50 Referaty i komunikaty (prowadzenie: dr Katarzyna Minczykowska)

• *Dorota Zawacka-Wakarecy (Fundacja Generał Elżbiety Zawackiej)*

– 25 lat działalności toruńskiej Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej

• *Maciej Żuczkowski (Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa)* – Dorobek Instytutu Pamięci Narodowej w badaniach nad konspiracją niepodległościową 1939–1945

10.50–11.00 Przerwa kawowa (I p., hol przy auli)

11.00–12.20 Referaty i komunikaty (prowadzenie: dr Katarzyna Minczykowska)

• *Marcin Owiński (Muzeum Stutthof w Sztutowie)*

– Książki, relacja, archiwa i co z tego wynika? Wykorzystanie biografii świadków historii i członków konspiracji w działalności edukacyjnej na przykładzie Muzeum Stutthof w Sztutowie

• *Joanna Mrowiec (Muzeum Armii Krajowej im. gen. E. Fieldorfa „Nila”, Kraków)*

– Działalność Muzeum Armii Krajowej im. gen. E. Fieldorfa „Nila”

• *Tymoteusz Pruchnik (Muzeum Powstania Warszawskiego)*

– Muzeum Powstania Warszawskiego – patriotyzm, męstwo, honor, wolność, wierność, prawda, przyjaźń...

12.20–12.30 Przerwa kawowa

Sala Rady Wydziału Nauk Historycznych im. Profesora Karola Górskiego (C 0.39)

12.30–14.00 Referaty i komunikaty (prowadzenie: prof. dr hab. Jarosław Kłaczek)

• *dr hab. Waldemar Grabowski (IPN, Warszawa)* – Polskie Państwo Podziemne: stan wiedzy – kierunki potrzebnych badań

• *dr Joanna Kozłowska (Uniwersytet Warszawski)*

– Okręg Wileński Armii Krajowej w 1943 r. na podstawie raportów polskiego podziemia

• *dr Janusz Marszałec (Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku)*

– Partyzantka w Polsce 1939–1945. Przegląd stanu wiedzy i perspektywy badawcze

14.00–14.45 Obiad

14.45–15.45 Referaty i komunikaty (prowadzenie: prof. dr hab. Jarosław Kłaczek)

• *dr Ewa Rzeczkowska (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)*

– „Nie tylko Szare Szeregi”. Harcerstwo polskie w okresie II wojny światowej

• *dr Dominika Pasich (Kraków)* – Działalność I konspiracji na terenie powiatu olkuskiego w latach 1939–1945

15.45–16.00 Przerwa kawowa (I p., foyer przy auli)

16.00–17.00 Referaty i komunikaty (prowadzenie: dr Janusz Marszałec)

• *prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski (Uniwersytet Gdański/Muzeum Stutthof, Oddz. Sopot)*

– Co gestapo wiedziało o Polsce Podziemnej? Nieznany dokument niemiecki. Protokół z przesłuchania Czesława Kublickiego – członka Organizacji Polski Obóz Narodowo-Syndykalistyczny (Polska Organizacja Narodowo-Syndykalistyczna)

• *prof. dr hab. Andrzej Gąsiorowski (UG/Muzeum Stutthof, Oddz. Sopot)* – Polska Armia Ludowa.

Geneza i specyfika organizacji

17.00 Dyskusja i podsumowanie pierwszego dnia obrad

Po zakończonych obradach zapraszamy gości sesji, współpracowników i przyjaciół Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej na spotkanie w siedzibie Fundacji (ul. Podmurna 93). Organizatorzy zapewniają przejazd autokarem z ul. Bojarskiego na ul. Podmurną.

13.11.2015 (piątek)

9.00 Zwiedzanie z przewodnikiem Starego Miasta Torunia

Przejazd autokarem ze Starego Miasta (zatonczka przy ul. Bulwar Filadelfijski koło wjazdu na ul. Wola Zamkowa) do Collegium Humanisticum (ul. Bojarskiego 1)

Collegium Humanisticum, Sala Rady Wydziału Nauk Historycznych im. Profesora Karola Górskiego (C 0.39)

11.00–12.30 Referaty (prowadzenie: prof. dr hab. Waldemar Rozyński)

- *s. Wiesława Chwedoruk (Zgromadzenie Sióstr Niepokalanego Poczęcia, Szymanów)*
– Zaangażowanie Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP w działalność konspiracyjną w latach 1939–1945
- *o. dr Maciej Sadowski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków)* – Udział redemptorystów polskich w ruchu oporu i tajnym nauczaniu w latach II wojny światowej
- *dr Zbigniew Girzyński (UMK Toruń)* – Zaangażowanie duchowieństwa katolickiego w konspirację niepodległościową na Pomorzu w latach 1939–1945

12.30–12.45 Przerwa kawowa (parter, hol przy Sali Rady Wydziału)

12.45–14.05 Referaty i komunikaty (prowadzenie: dr hab. Sylwia Grochowina)

- *Wirginia Węglińska (Muzeum Stutthof w Sztutowie)*
– Historia 40 łączniczek i sanitariuszek osadzonych 29 września 1944 r. w KL Stutthof
- *prof. dr hab. Andrzej Kola (UMK), dr Dominika Siemińska (FGEZ)*
– Badania archeologiczne i prace poszukiwawcze grobów pomordowanych żołnierzy AK na Litwie
- *dr Alicja Paczoska-Hauke (IPN, Bydgoszcz)*
– Żołnierze podziemia niepodległościowego pochowani na „Bydgoskiej łączce“

14.05–14.10 Przerwa

14.10–15.50 Referaty i komunikaty (prowadzenie: prof. dr hab. Mirosław Golon)

- *dr Ksawery Jasiak (IPN, Opole)* – Konterfekt ze skazą
– ppor. AK Bronisław Skura-Skoczyński ps. Robotnik, Trojan, Ignac (1909–1962)
- *dr Marek Szymaniak (IPN, Bydgoszcz)* – Józef Gruss „Stanisław”, „Józef” (1897–1969).
Szef wywiadu Pomorskiego Okręgu ZWZ–AK. Sylwetka konspiratora i jego dramatyczne losy po II wojnie światowej
- *prof. dr hab. Włodzimierz Jastrzębski (Wyższa Szkoła Gospodarki, Bydgoszcz)*
– Waldemar Szwiec (1915–1943) z Torunia – portret cichociemnego
- *dr Krzysztof Osiński (IPN, Bydgoszcz)* – Leszek Biały „Jakub”, „Radius” (1919–1945). Sylwetka pomorskiego konspiratora

15.50 Dyskusja i podsumowanie obrad

Obiad

*Czas wygłoszenia referatu – 30 min., komunikatu – 20 min., głosu w dyskusji 5 min.

WARSZTATY HISTORYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

12.11.2015 (czwartek)

Collegium Humanisticum UMK

12.40–14.10 Warsztaty (dla uczniów wszystkich typów szkół)

- *Anna Rojewska (FGEZ)* – Jak rozpoczęła się II wojna światowa? (sala AB 3.15)
- *Katarzyna Mazur (Muzeum AK, Kraków)* – W szeregach Armii Krajowej (sala AB 2.11)

15.00–16.30 Warsztaty

- *dr Katarzyna Maniewska, dr Kamila Churska-Wołoszczak (IPN, Bydgoszcz)*
– Konspiracja pomorska ZWZ-AK (1940–1944) (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, sala AB 3.10)
- *Joanna Raftopulos, Artur Wodzyński (Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku)* – „Partyzancka Dola”. Życie codzienne partyzantów polskich w czasie II wojny światowej (dla uczniów szkół podstawowych, sala AB 2.11)

13.11.2015 (piątek)

Collegium Humanisticum UMK

11.00–12.30 Warsztaty (dla uczniów wszystkich typów szkół)

- *Anna Rojewska (FGEZ)* – Polki w podziemnej armii. Kim były, co robiły i jaki los je spotkał? (sala C 1.45)
- *Agnieszka Łuczywek (FGEZ)* – Mali żołnierze. Rola dzieci w konspiracji niepodległościowej w czasie II wojny światowej (sala C 0.37)

12.45–14.15 Warsztaty (dla uczniów wszystkich typów szkół)

- *Agnieszka Łuczywek (FGEZ)* – Mali żołnierze. Rola dzieci w konspiracji niepodległościowej w czasie II wojny światowej (sala C 0.37)
- *Elżbieta Skerska (FGEZ)* – Zostań kryptologiem Armii Krajowej na Pomorzu (sala C 1.45)

Udział w warsztatach jest bezpłatny.